

سرزمین‌های کهن ایرانیان :

ایران و یج

www.ketab.ir

دکتر هوشنگ طالع

رده‌بندی کنگره : DSR ۱۴۰ رده‌بندی دیویی : ۹۵۵/۰۱ شماره کتاب‌شناسی ملی : ۸۸۳۳۹۱۶ یادداشت : کتابنامه موضوع : ایران - تاریخ - ۱۰۷۶۲ - ۱۴۲۸ ق.م - Iran History - ۱۰۷۶۲ - ۱۴۲۸ B.C. موضوع : گاه‌شماری زردشتی Zoroastrian chronology موضوع : ایران‌ویج	سرشناسه : طالع، هوشنگ، ۱۳۱۲ عنوان و نام پدیدآورنده : سرزمین‌های کهن ایرانین : ایران‌ویج / هوشنگ طالع مشخصات نشر : لنگرود - سمرقند، ۱۴۰۱ مشخصات ظاهری : [۹۱] ص. : نقشه (رنگی)، جدول؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م. شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۵۵۱-۸-۸
--	--

انتشارات سمرقند

دکتر هوشنگ طالع

ایران‌ویج

چاپ نخست : خرداد ۱۴۰۱

شمارگان : ۶۰۰

طرح روی جلد و صفحه آرایي : مریم‌السادات موسویان

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۵۵۱-۸-۸

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است

samarghandpub@yahoo.com

فهرست مطالب

۵	درآمد
۵	دیدنی نو بر علم تاریخ
۸	دیدگاهی نوین برای شناخت رویدادها
۱۰	ایران ویج
۱۳	ایران کهن
۱۵	اسطوره و تاریخ
۲۱	گفتار یکم - هنگام گذاری تاریخ ایران کهن
۲۴	سه هزاره‌ی نخست :
۲۴	حمل ، ثور ، جوزا یا ره ، گاو ، دویبکر
۳۰	سه هزاره‌ی دوم :
۳۰	سرطان ، اسد ، سنبله یا کرمک ، شیر ، خوشک
۳۳	سه هزاره‌ی سوم :
۳۳	میزان ، عقرب ، قوس یا ترازو ، کژدم ، نیم اسب
۳۷	سه هزاره‌ی چهارم :
۳۷	جدی ، دلو ، حوت یا وهیک ، آورنده‌ی آب ، ماهی
۵۳	فراگشت تاریخ تمدن و فرهنگ ایران زمین
۵۳	گفتار یکم : هزاره‌ی یکم (ایرا نویج)
۵۶	گفتار دوم : هزاره‌ی دوم (جم وی ونگهان)
۶۲	ایرگان یا ورگان
۶۴	گفتار سوم : هزاره‌های سوم و چهارم (کوچ)
۷۵	گنوسپتا
۸۰	نوروز
۸۳	پی نوشتها :
۹۰	کتابنامه :

درآمد

دیدنی نو، بر علم تاریخ

موری بر تنه‌ی درختی لانه داشت. آوندی از آن درخت، چونان جویباری از کنار آن لانه می‌گذشت و همواره بر مور، زمزمه می‌کرد.

روزی آن مور به بی‌جویی برخاست و با سنگینی خود، روی به پایین نهاد. همراه آوند برفت، تا به ریشه‌های درخت رسید. همراه آن ریشه‌ها، ژرفای زمین را کاوید و با دانش بسیار به لانه بازگشت. او می‌دانست که آوند، آن همه آب و خوراک را چگونه از دل خاک برمی‌گیرد.

مور دانشمند، روزی شاهین تیزی بی‌باک از دانش خود باخبر ساخت.

شاهین گفت: راست است، چنین می‌آورند؛ اما می‌دانی به کجا می‌برند؟ و میدانی اگر برای آن «بردن» نبود، هرگز نمی‌آوردند؟

دکتر محمد رضا عاملی تهرانی (ازیر): ناسیونالیسم چون یک علم

بیش‌تر مردم، درس تاریخ را شرح رخ داده‌های گذشته می‌دانند. با این برداشت، تاریخ به صورت درسی زاید و حدیثی بر مردگان جلوه‌گر می‌شود. گاه نیز به طعنه می‌گویند: تاریخ مربوط به گذشته‌هاست، بهتر است از مسایل امروز سخن بگوییم.

باید دانست که تاریخ، تنها شرح حوادث گذشته نیست؛ بلکه تاریخ، علمی است برای توجیه هستی‌ها و رویدادهای امروز، در راستای شناخت سیمای مطلوب جهان فردا.

با این نگرش، علم تاریخ به معنای نوین آن، علمی است که استعدادهای یک ملت را که واقعیت‌های جهان فردا خواهند بود، به ما می‌شناساند.

درست است که در بررسی‌های تاریخی، سروکارمان با گذشته است؛ اما این بدان منظور نیست که گذشته را تنها در قالب گذشته بشناسیم.

پی‌جویی درباره‌ی علل موجودیت‌های کنونی، گاه ما را به زمان‌های نزدیک و گاه، به زمان‌های بسیار دور می‌کشاند. برآیند همین بررسی‌هاست که استعدادهای یک ملت را برای حرکت به سوی آینده نشان می‌دهد و تاثیر سامان‌های گوناگون فکری را بر پیکره‌ی ملت‌ها، آشکار می‌کند.

سرانجام همین بررسی‌هاست که خمیرمایه‌هایی را که در آینده قابل به کارگیری خواهند بود، به ما می‌نمایاند. باید بدانیم که علم تاریخ و بررسی‌های تاریخی است که اراده‌ی ملت‌ها را در آینده‌ی آن‌ها، موثر می‌سازد.

واقعیت‌های جهان فردا، در قالب استعدادهای جامعه‌ی امروز

وجود دارد

مردم می‌توانند با توجه به استعدادهای موجود، به پرورش جنبه‌ی ویژه‌ی آن پرداخته و جامعه را به سوی گزینه‌ای که استعداد آن را دارد، به حرکت آورند.

البته این سخن، بدان معنا نیست که اجتماع می‌تواند هر تحولی را که دل‌خواه اوست، از قوه به فعل درآورد؛ بلکه جامعه، تنها توان پیاده کردن برنامه‌هایی را دارد که موجبات آن در نهاد جامعه، وجود داشته باشد.

در این برداشت از مسأله، جامعه چونان شخصیتی است که می‌تواند، استعدادی را بر استعداد دیگری ترجیح داده و در این فرآیند، به آینده شکل ویژه‌ی ببخشد.

عامل گزینش نیز خود از پدیده‌ها و نهادهای اجتماعی است؛ اما اثر آن، معطوف به آینده

است. به گفته‌ی دیگر: اثری که گذشته و حال، بر آینده می‌گذارند، موجب پدید آمدن نیرویی می‌گردد که کشش آن بر زمان حال، احساس می‌شود.

هنگامی که ساختمانی برپاست، می‌توان تاریخ ساخت آن را در قالب شرحی از حوادث گذشته، بررسی کرد یعنی: می‌توان مشخص کرد که «پی» ساختمان در چه زمانی کنده شده، چه زمانی دیوارهای آن را ساخته‌اند و چه زمانی، درهای آن را نصب کرده‌اند و ...

اما ساختمانی که هنوز ساخته نشده است، با کشش خود، برنامه‌ی کار را نشان می‌دهد. در اصطلاح می‌گویند: ساختمان به این شمار «آجر»، به این شمار «در» و ...، نیاز دارد. گذشته‌ها، تنها امروز را نساخته‌اند؛ بلکه فردا را نیز خواهند ساخت.

تاریخ به ما نشان می‌دهد که با چه استعدادی، امروز پدید آمده است و با استعدادهای موجود، چگونه فردایی پدید خواهد آمد.

سرانجام، تاریخ به ما می‌نماید که کدام یک از حرکت‌هایی که امروز وجود دارد، ناشی از کشش جهان فرداست.

خواسته‌های یک ملت، عبارت است از کشش‌هایی که جهان فردای آن ملت، بر مردم امروز تحمیل می‌کند، تحمیلی دل‌پذیر که امروز با هزاران وسیله، موجبات آن را فراهم می‌سازیم.